

Підсумковий звіт щодо виконання обласної (бюджетної) цільової програми у 2025 році

1. Основні дані:

- Назва Програми: **Програма розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2024-2026 роки**
- Номер та дата рішення про прийняття Програми: **16.11.2023 № 944**
- Заплановане фінансування, грн.: **1770,00**
- Розпорядник коштів (виконавець Програми): **Управління туризму та курортів облдержадміністрації – обласної військової адміністрації**
- Мета Програми: **забезпечення зростання туристичних потоків, зменшення безробіття, зацікавлення потенційних інвесторів до створення туристичної**

інфраструктури на території області

2. Аналіз використання коштів програми згідно з проведеними витратами (за завданнями і заходами)

№ з/п	Назва, зміст завдання, заходу	КЕКВ	Передбачене фінансування на 2025 рік, тис. грн			Касові видатки за звітний період, тис. грн			Кредиторська заборгованість, тис. грн	Контрагент **	Короткий опис досягнутих результатів		
			фінансові джерела	у тому числі:		фінансові джерела	у тому числі:						
				усього	загальний фонд		спеціальний фонд	усього				загальний фонд	спеціальний фонд
1.	1. Розвиток туристичної і транспортної інфраструктури області: 1.1. Утримання існуючих, знакування і маркування нових туристичних шляхів та маршрутів територією області (у тому числі розроблення та встановлення інформаційних вказівників/стендів за маршрутами руху туристів), забезпечення інформаційного облаштування об'єктів історико-культурної, архітектурної та природної спадщини у складі регіональної та національної мереж туристично-екскурсійних маршрутів	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	30,00	30,00	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	30,0	30,0	0	0	ФОП Бурсанов О.О.	Розробка концепції та дорожньої карти розвитку велосипедної інфраструктури вздовж Закарпатського туристичного шляху.
	1.2. Інфраструктурне облаштування рекреаційних територій та об'єктів (місця для паркування, санітарні зони, кемпінгові містечка, оглядові	2282	- Кошти обласного бюджету	0	0	0	- Кошти обласного бюджету	0	0	0	0		

	майданчики, фотозони, місця для відпочинку тощо)		- Інші джерела*				- Інші джерела*						
	1.3. Підтримка та промоція діючих та нових туристично-інформаційних центрів області	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	0	0	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	0	0	0	0		
	1.4. Забезпечення доступності до туристичних об'єктів для осіб з інвалідністю (доступність) через поліпшення туристичної інфраструктури, у тому числі в рамках державно-приватного партнерства	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	250,00	69,00	181,00	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	250,00	69,00	181,00	0	ФОП Проценко Р.С. ТзОВ Сенсорні Системи України	Проведено технічне обстеження шести санаторно-курортних закладів, що знаходяться на території Закарпатської області. Закуплено туристичний інформаційно-інтерактивний сенсорний термінал
	1.5. Проведення конкурсу студентських туристичних стартапів	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	0	0	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	0	0	0	0		
2.	2. Просвітницька діяльність та науково-освітнє забезпечення розвитку туризму та діяльності курортів 2.1. Участь, організація та проведення конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, засідань комісій, робочих груп з метою обміну досвідом, володіння кращими практиками туристичної діяльності, у тому числі щодо сталого розвитку туризму Карпат тощо	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	300,00	300,00	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	296,59	296,59	0	0	Автотранспортне господарство Закарпатської ОДА, ФОП Гутич А.Я., ФОП Староста О.В., ТзОВ Готель Ужгород, ТзОВ Прага Уж, ФОП Мегела Л.І., ФОП Попп В.Т., ФОП Химич Н.В., ТОВ Гапак Транс, ФОП Плиска О.Ю., ФОП Тимофесв І.І.	Взято участь у туристичних заходах сфери гостинності, організовано та проведено туристичні заходи щодо розвитку туристичної галузі області. Придбано блокноти та прапори для проведення протокольних заходів.

	2.2. Організація та сприяння проведенню навчальних і просвітницьких заходів (семінари, тренінги, курси, практики тощо) для посадових осіб місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, суб'єктів туристичної сфери (власників садиб, персоналу закладів розміщення, харчування, туристично-інформаційних центрів тощо), підготовка та перепідготовка фахівців туристичного супроводу (провідників у гори, екскурсоводів, гідів-перекладачів, інструкторів активного туризму тощо)	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	0	0	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	0	0	0	0		
	2.3. Створення сприятливого середовища для діяльності суб'єктів туристичної індустрії (підтримка розвитку туристичних кластерів, сприяння створенню нових туристичних продуктів, реалізація маркетингових досліджень та досліджень природно-оздоровчих ресурсів, проведення моніторингу туристичних потоків тощо) у Закарпатській області	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	136,00	136,00	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	136,00	136,00	0	0	ДНП «УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА КУРОРТОЛОГІЇ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ., ФОП Чернявський Б.М.	Розроблення картосхем просторового розташування природних лікувальних ресурсів регіону в розрізі територіальних громад, розроблення матеріалів для макету Атласу «Природні лікувальні ресурси Закарпатської області» та його друк.
3.	3. Розвиток туристичних дестинацій 3.1. Підтримка розвитку курортних, рекреаційних територій шляхом розроблення методичних рекомендацій та інформаційно-методичного супроводу, оголошення природних територій курортними для сприяння відновлення психологічного, емоційного та ментального стану населення	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	37,08	37,08	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	37,08	37,08	0	0	ТОВ РІК-У	Видано довідник Санаторно-курортні заклади Закарпаття (укр.та англ.м)
	3.2. Сприяння розвитку сільського, зеленого та еногастрономічного туризму шляхом створення туристичного продукту з використанням ресурсів приватних виноградарів та виноробів, бджолярів, вівчарів, фермерів тощо	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	17,56	17,56	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	17,56	17,56	0	0	ТОВ РІК-У ТЗОВ «ВИНОРОБНА КОМПАНІЯ ШАТО ЧИЗАЙ»	Виготовлено ролл-ап стенд та закуплено продукцію (сік виноградний натуральний).

	3.3. Створення безпечних умов на гірських територіях шляхом організації та проведення практичних заходів з безпеки туристів у горах	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	6,60	6,60	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	6,60	6,60	0	0	ТОВ РІК-У	Виготовлено інформаційні буклети «Безпека туриста», «Основні правила зимового походу», «Правила поведінки на гірськолижних курортах»
4.	4. Популяризація туристичного потенціалу Закарпаття 4.1 Виготовлення/придбання мобільного виставкового стенду та інвентарю для представлення туристично-рекреаційного потенціалу на виставках	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	29,37	29,37	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	29,37	29,37	0	0	ТОВ РІК-У ПАТ Гал-Експо	Виготовлено роллап стенд з туристичним логотипом Закарпаття Оформлення виставкового стенду області для участі у Форумі Тур Експо Львів
	4.2. Розроблення, випуск інформаційних видань про туристично-рекреаційну індустрію області; виготовлення/придбання інформаційних флаєрів, буклетів, брошур, довідників, календарів, туристичних карт тощо (у тому числі переклад мовами Європейського союзу).	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	136,17	136,17	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	136,17	136,17	0	0	ТОВ „Рік –У”	Виготовлено інформаційну продукцію: Буклет зимове і квітуче Закарпаття укр. та англ. мовами, «Безпека туриста», «Основні правила зимового походу», «Правила поведінки на гірськолижних курортах» Туристична карта Закарпаття укр. та англ. мовами, Довідник Санаторно-лікувальні заклади Закарпаття англ. мові; Довідник 10 цінностей укр. та англ. мовами; Довідник туристичні маршрути Закарпаття укр. мов, Річний календар;
	4.3. Розроблення/виготовлення віртуальних турів, фотосвітлин, відеофільмів, промоційних відео-, аудіогідів про іміджеві туристичні продукти Закарпаття та включення їх до телерадіопрограм тощо	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	62,60	62,60	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	62,60	62,60	0	0	ФОП Мікульська В.В. ФОП Корбило	Виготовлено: Відеофільм Закарпаття зимове, 60хв; Генерування, монтаж та формування

	Європейського союзу											Системи України	туристично-інформаційного інтерактивного терміналу для мало мобільних груп населення.
	4.7. Забезпечення роботи офіційного туристично-інформаційного порталу „Вітаємо на Закарпатті”, його підтримка та обслуговування (хостинг та адміністрування, інформаційне наповнення порталу тощо) у тому числі переклад мовами Європейського союзу та доступність сайту для осіб з порушенням зору та слуху	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	24,94	24,94	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	24,94	24,94	0	0	КП Закарпатський інформаційно-аналітичний центр ЗОР	Технічна підтримка туристично-інформаційного веб-порталу „Вітаємо на Закарпатті”, хостинг.
	4.8. Організація інформаційно-пізнавальних турів місцями туристично-рекреаційної привабливості області для представників туристичних компаній України та з-за кордону, блогерів та представників засобів масової інформації тощо	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	87,93	87,93	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	87,93	87,93	0	0	ТзОВ Прага Уж, ФОП Мегела Л.М., ФОП Мегела І.М.; ФОП Васильняк І.І.; ФОП Фекете В.М.; ФОП Славик Р.В.; ФОП Заболотна М.С.	Організовано та проведено інформаційно-пізнавальні тури та придбано сувенірну продукцію – брелки та магніти, олівці та ручки. Проведено екскурсії для екскурсантів.
	4.9. Організація і проведення Міжнародного туристичного форуму в області та урочистих заходів з нагоди відзначення Всесвітнього дня туризму та Дня туризму в Україні тощо	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	149,43	149,43	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	149,43	149,43	0	0	ТзОВ Прага Уж, ФОП Король Н.В.; ФОП Сохін О.А. ФОП Горват А.К. ФОП Когутка В.І.	Організовано і проведено заходи до відзначення Дня Туризму
5	5. Розвиток міжнародного і транскордонного співробітництва з метою підтримки та співфінансування проектів регіонального розвитку у туристичній галузі 5.1. Реалізація міжнародних проектів, програм та міжнародний обмін досвідом провідних фахівців в галузі туризму та рекреації, сприяння реалізації грантових проектів, у тому числі співфінансування проектів міжнародної технічної допомоги	2282	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	0	0	0	- Кошти обласного бюджету - Інші джерела*	0	0	0	0		

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	Кількість	Затверджено паспортом обласної (бюджетної) програми на звітний період, тис. грн			Виконано за звітний період, з урахуванням змін, тис. грн			Відхилення		
				усього	у тому числі:		усього	у тому числі:		усього	у тому числі:	
					загальний фонд	спеціальний фонд		загальний фонд	спеціальний фонд		загальний фонд	спеціальний фонд
	Кількість заходів з розвитку туристичної і транспортної інфраструктури області	Од.		5	2	3	5	2	3	0	0	0
1.3	ефективності											
	Середній обсяг фінансової підтримки одного заходу туристичної і транспортної інфраструктури області	тис.грн.		109,83	49,50	60,33	109,83	49,50	60,33	0	0	0
1.4	якості											
	Динаміка кількості суб'єктів туристичної галузі, порівняно з попереднім роком	%		100	100	0	100	100	0	0	0	0
2	Завдання 2	Просвітницька діяльність та науково-освітнє забезпечення сталого розвитку туризму та діяльності курортів										
2.1	затрат											
	Обсяг видатків для просвітницької діяльності	Тис.грн.		436,0	436,0	0	432,59	432,59	0	3,41	3,41	0
2.2	продукту											
	Кількість заходів з просвітницької діяльності	Од.		8	8	0	8	8	0	0	0	0
2.3	ефективності											
	Середній обсяг фінансової підтримки	Тис.грн.		54,50	54,50	0	54,40	54,40	0	0,1	0,1	0

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	Кількість	Затверджено паспортом обласної (бюджетної) програми на звітний період, тис. грн			Виконано за звітний період, з урахуванням змін, тис. грн			Відхилення		
				усього	у тому числі:		усього	у тому числі:		усього	у тому числі:	
					загальний фонд	спеціальний фонд		загальний фонд	спеціальний фонд		загальний фонд	спеціальний фонд
	Обсяг видатків для популяризації туристичного потенціалу Закарпаття	Тис.грн.		992,76	992,76	0	992,67	992,67	0	0,9	0,9	0
4.2	продукту											
	Кількість заходів з популяризації туристичного потенціалу Закарпаття	Од.		19	19	0	19	19	0	0	0	0
4.3	ефективності											
	Середній обсяг фінансової підтримки одного заходу з популяризації туристичного потенціалу Закарпаття	Тис.грн.		52,25	52,25	0	52,25	52,25	0	0	0	0
4.4	якості											
	Динаміка кількості заходів з популяризації туристичного потенціалу, порівняно з попереднім роком	%		100	100	0	100	100	0	0	0	0

Пояснювальна записка
до звіту про хід виконання у 2025 році
Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області
на 2024 – 2026 роки

Розвиток туристичної галузі Закарпатської області протягом 2025 року здійснювалася у рамках реалізації заходів Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2024 – 2026 роки, яка затверджена розпорядженням голови обласної державної адміністрації – начальника обласної військової адміністрації від 07.11.2023 № 976 та рішенням обласної ради від 16.11.2023 № 944 „Про затвердження обласних програм та змін до них, прийнятих розпорядженнями обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації (за період із 26 вересня по 15 листопада 2023 року).

Станом на 2025 рік мережа закладів розміщення для туристів у області нараховує 1178 об'єктів (готелі, мотелі, пансіонати, туристичні бази, санаторії, сільські садиби тощо). У області одночасно можна розмістити близько 30 000 осіб.

Зважаючи на існуючі обмеження у період дії режиму воєнного стану Постанови КМУ від 9.06.2022 № 590 „Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану” та враховуючи План заходів на 2025 рік для реалізації Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2024-2026 роки на виконання завдань та заходів Програми у 2025 році спрямовано – 1770,0 тис. гривень з обласного бюджету, а касові видатки за звітний період становили – 1766,51 тис. гривень.

На виконання заходів програми щодо *розвитку туристичної і транспортної інфраструктури* області спрямовано 280,0 тис. гривень.

З метою розвитку туристичної та транспортної інфраструктури області реалізовувалась ініціатива зі створення транскордонного велосипедного маршруту, що об'єднає Україну з Румунією, Угорщиною, Словаччиною та Польщею. Проєкт спрямований на розвиток рекреаційного туризму, популяризацію здорового способу життя, збереження природної та культурної спадщини, а також посилення туристичної інтеграції регіону з європейським простором.

31 серпня 2025 року відкрито пілотну ділянку маршруту протяжністю 55 км за напрямком Усть-Чорна – Ясіня, з яких 33 км проходять територією ДП „Ліси України”.

Розроблено концепцію та дорожню карту розвитку велосипедної інфраструктури вздовж Закарпатського туристичного шляху.

Особлива увага приділялась питанням інклюзії та безбар'єрності в туристичній сфері. Проведено моніторинг доступності шести санаторно-лікувальних закладів („Карпатія”, „Поляна”, „Сольва”, „Сонячна долина”, „Сонячний”, „Квітка полонини”). За результатами моніторингу підготовлено технічний звіт з рекомендаціями щодо доступності санаторно-лікувальних закладів для маломобільних груп населення.

Разом з тим, у жовтні організовано та проведено навчальний тренінг „Основи безбар'єрності: виклики та шляхи їх подолання” для представників туристичного бізнесу Закарпаття (санаторіїв, готелів, туристичних баз та відпочинкових комплексів регіону).

Регулярно проводиться моніторинг та опрацьовується стан доступності туристичних об'єктів у територіальних громадах для людей з обмеженими можливостями безбар'єрного простору, результати якого розміщені на офіційному туристичному порталі „Вітаємо на Закарпатті” за посиланням: <https://zaktour.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/bezbariernyj-prostir.docx.pdf>

Надано сприяння Державній агенції розвитку туризму у створенні Мапи „Місто без меж” - загальноукраїнська база локацій по безбар'єрності, що показує рівень доступності різних туристичних об'єктів та допомагає туристам з обмеженими можливостями планувати свої подорожі. Мапа „Рух без бар'єрів” розміщена за посиланням: <https://surl.lu/ukvgqr>. На сьогодні на мапу безбар'єрності нанесено 117 об'єктів у Закарпатській області.

Проведено два он-лайн заходи „Діалог влади та бізнесу” на тему: „Безбар'єрний доступ до туристичних об'єктів для маломобільних осіб” (травень) та „Підвищення привабливості туристичних маршрутів для створення доданої вартості туристичного продукту” (вересень).

На *просвітницьку діяльність та науково-освітнє забезпечення розвитку туризму та діяльності курортів* спрямовано – 432,59 тис. грн., а саме для участі, організації та проведення конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, засідань комісій, робочих груп з метою обміну досвідом, володіння кращими практиками туристичної діяльності.

Проведено два он-лайн заходи „Діалог влади та бізнесу” на тему: „Безбар'єрний доступ до туристичних об'єктів для маломобільних осіб” (травень) та „Підвищення привабливості туристичних маршрутів для створення доданої вартості туристичного продукту” (вересень).

За сприяння управління туризму та курортів для екскурсиводів було проведено освітній семінар про винний туризм на Закарпатті, де розповідали про історію та сучасність виноробства на Закарпатті. Учасниками заходу стали фахівці туристичного супроводу, а лекторами – відомі краєзнавці, науковці та сомельє.

Представники Закарпатської ОДА, органів місцевого самоврядування, громадського сектору та бізнесу стали учасниками конференції „Регіональний економічний розвиток: кризове реагування, відновлення та сталі зростання”.

У співпраці з факультетом туризму та міжнародних комунікацій УжНУ, департаментом освіти і науки, молоді та спорту, управлінням туризму та курортів облдержадміністрації проведено туристичний конкурс „Скарби Срібної землі” за двома напрямками: „Унікальні туристичні місця” та гастрономічний челендж „Смачне Закарпаття”. Участь у конкурсі прийняли понад півсотні школярів з різних районів Закарпаття.

Організовано і проведено конференції, семінари, робочі зустрічі, засідання.

Управлінням підтримано інформаційно чи організаційно ряд проектів та заходів, а також організовано чимало зустрічей, які сприяють регіональному та національному туристичному розвитку.

Зокрема, це:
проект „Вина Срібної Землі – 2025”;
проект „LIFE – Цілюща вода – шлях до довготривалого здоров'я” у рамках транскордонної програми Interreg NEXT (Румунія – Україна);
туристичний конкурс „Скарби Срібної землі” для школярів з різних районів Закарпаття;
„Чорногірський марафон 2025”;
проект „People Powered Tourism”, що реалізовується в рамках Дунайської регіональної програми Interreg Dunabe Region;
проект „Хайкінг в Квасах”, що проводився в межах конкурсу місцевих ініціатив для впровадження на території Українських Карпат;
проект Ruractive;
форум „Креативна економіка в туризмі та крафті”, що відбувся 8-10 вересня 2025 в селищі Ясіня, спільно з проектом „Посилення партнерства заради відновлення” та ПРООН, тощо.

На **розвиток туристичних дестинацій** спрямовано 61,24 тис. грн. для забезпечення створення безпечних умов на гірських територіях шляхом організації та проведення заходів із безпеки туристів у горах, розробки інформаційно-методичного довідника санаторних закладів регіону, підтримки та розвитку сільського, зеленого та еногастрономічного туризму.

З метою створення безпечних умов на гірських територіях організовано та проведено спільно з фахівцями гірської пошуково-рятувальної частини Аварійно-рятувального загону спецпризначення Управління ДСНС України у Закарпатській області чотири практичні навчальні заходи з безпеки туристів на території НПП „Синевир”, НПП „Ужанський”, в с. Кваси та с. Шаян. Учасників заходів (екскурсоводи, фахівці у сфері туризму, туристи) навчали надавати першу долікарську допомогу потерпілим та окреслювали порядок дій під час евакуації травмованих.

З метою забезпечення безпеки туристів підготовлено та видано інформаційні буклети: „Безпека туриста”, „Основні правила зимового походу” та „Правила поведінки на гірськолижних курортах”.

На **популяризацію туристичного потенціалу Закарпаття** спрямовано 992,76 тис. грн. (випуск сувенірної та презентаційної продукції, довідників, туристичних карт тощо; участь у міжнародних виставкових заходах, відзнято промоційний відеофільм, просування у мережі інтернет, організація і проведення пізнавальних турів для представників ЗМІ, туристичних компаній та гідів-провідників; інформаційне наповнення офіційного туристичного порталу „Вітаємо на Закарпатті”; організація і проведення заходів до відзначення Дня Туризму тощо).

Управлінням організовано заходи щодо проведення туристичного тижня:

- форум на тему „Розвиток туризму: пріоритети, перспективи та проблеми”. Метою форуму було обговорення тем: впровадження міжнародного досвіду в туризмі та нові інфраструктурні ініціативи; бальнеологія – відновлення та оздоровлення як пріоритет туристичної галузі; доступність, інклюзія та психологічне відновлення в туризмі, культурі та гастрономії;
- нагородження кращих представників туристичної сфери та фахівців туризму;
- інформаційно-пізнавальний тур та практичний навчальний захід щодо безпеки туристів з фахівцями ДСНС на території НПП „Ужанський” (для представників ОДА та органів місцевого самоврядування з регіонів України);
- конкурс „Туристичний сувенір Закарпаття 2025”;
- фотоконкурсу „Закарпаття: у кадрі та серці”.

Управління туризму та курортів ОДА – ОВА у співпраці з департаментом соціального захисту населення ОДА – ОВА, місцевими санаторіями і базами відпочинку сприяло організації безкоштовного відпочинку та оздоровленню на Закарпатті для військовослужбовців та їх сімей. До реабілітації захисників долучилися низка закладів на території регіону, а саме: санаторій „Боржава”, курорт „Воєводино”, оздоровчий комплекс „Жайворонок”, еко-курорт „Ізки”, санаторій „Орлине гніздо”, готель „Apartel Uzhhorod”, санаторій „Гірська Тиса”, санаторій „Карпати”, санаторій „Теплиця”, санаторій „Шаян”, санаторій „Синяк”, санаторій „Квітка полонини”, туристичний комплекс „Ерней Лаз”.

Під час відзначення 70 річниці Української школи Пречистої Діви Марії у Лондоні прийняли участь у робочій зустрічі між представниками Українського фонду та делегацією Закарпатської області для обговорення спільних проєктів щодо розвитку української освіти серед переселенців, реабілітації українських військовослужбовців у Великій Британії та встановлення нових контактів для розвитку міжнародної співпраці.

Крім того, на виставкому майданчику у Лондоні було презентовано туристичний потенціал Закарпаття. Зокрема, гості стенду оглянули крафтову продукцію закарпатських підприємців та народних умільців.

Під час візиту до Лондона відбулась робоча зустріч з керівництвом благодійної організації „Ukrainian Action”, зокрема, з Джеффри Хартманом, на якій було підписано меморандум про співпрацю між „Ukrainian Action” та Управлінням. Сторони домовилися сприяти реалізації програми реабілітації ветеранів „Українська Дія. Герої”, що включає фізичну, психологічну та соціальну підтримку ветеранів війни та їхніх сімей.

Крім того, представники управління туризму та курортів облдержадміністрації взяли участь у:

дводенній міжнародній конференції „Актуальні проблеми розвитку сфери гостинності: перспективи та виклики”. Учасниками події стали науковці з Ужгорода, Львова, Хмельницького, Харкова та їх колеги з Польщі, Італії, Чехії та Туреччини;

першій конференції проєкту „People Powered Tourism” у м. Сігет (Угорщина), який реалізовується в рамках Дунайської регіональної програми Interreg Dunabe Region. Асоційований партнер проєкту – управління туризму та курортів Закарпатської ОДА, а один з 14 основних партнерів – ГО „ФОРЗА”;

робочій зустрічі керівництва та структурних підрозділів Закарпатської облдержадміністрації, обласної ради з делегацією Кралоградецького краю (Чехія) на чолі з заступником гетьмана краю з питань регіонального розвитку, європейських грантів та субсидій, культури і туризму Іржі Штепаном. Разом з чеськими партнерами окреслили перспективи налагодження обміну досвідом у сфері туризму та рекреацій;

форумі з представниками виноробних компаній, громадських організацій, асоціацій та підприємств для обговорення розвитку та популяризації українського виноробства. Учасниками форуму стали, зокрема, заступниця Міністра аграрної політики і продовольства України, заступник керівника Офісу Президента України, голова Закарпатської ОВА, Надзвичайний і Повноважний Посол Китайської Народної Республіки Ма Шенкунь;

робочій зустрічі з радником омбудсмена Словаччини з питань захисту дітей, амбасадором Закарпаття Едуардом Бурашем та керівництвом Кошицького летовища, представниками туристичного сектору, де окреслили майбутню співпрацю між сусідніми регіонами України та Словаччини. Обговорювали промоцію туристичного потенціалу Закарпаття з його санаторно-рекреаційними закладами, культурним спадком та екологією, а також налагодження співпраці щодо збільшення туристичних потоків через Закарпаття до аеропорту міста Кошице;

стартовій конференції у місті Сучава (24-26 червня) в рамках проєкту „LIFE – Цілюща вода – шлях до довготривалого здоров'я” у рамках транскордонної програми Interreg NEXT (Румунія – Україна) за участі представників органів влади та місцевого самоврядування, а також науковців, медиків та туризмознавців з України та Румунії. Будучи спікеркою заходу, який проходив в Університеті імені Штефана чел Маре, презентувала румунським партнерам можливості бальнеології найзахіднішого регіону України;

навчаннях з пішохідного туризму у смт. Ясіня та с. Кваси. Учасниками проєкту „Хайкінг у Квасах” були кілька десятків туристів та майбутніх провідників у гори, які отримали необхідні навички для безпечних і захопливих мандрівок гірськими маршрутами. Організаторами школи стали ГО „Кваси наповнююся”, управління туризму та курортів Закарпатської ОДА-ОВА та Туристично-інформаційний центр Рахівського району, а лекторами – науковці кафедри туризму УжНУ, фахівці Карпатського біосферного заповідника, гідни та гірські рятувальники.

Під час візиту до італійського Орв'єто було вивчено досвід місцевої громади в організації туризму та системі оподаткування у туристичній сфері, зокрема щодо адміністрування туристичного збору. У свою чергу, президент фонду „Давайте допоможемо їм жити” Фабріціо Пачіфічі розповів про напрями діяльності благодійної організації, серед яких – відновлення дітей українських захисників у літніх таборах Італії.

Закарпаття презентовано на 4 міжнародних туристично-виставкових заходах в Лондоні, Берліні, Ризі, Львові та Фестивалі вина у Пардубіце (Чехія).

Організовано та проведено 6 інформаційно-пізнавальних турів:

у лютому - тур до Кольчинської громади Мукачівського району для представників туристичних компаній, гідів-

екскурсоводів, медіа, та фахівців Управління туризму та курортів;

у квітні - тур Закарпаттям для автора тревел-блогу на одному з найпопулярніших сайтів Латвії Яніс Гранданс. У своєму блозі він розповідає про сімейні подорожі Європою. Про співпрацю з Янісом Гранданісом було домовлено під час найбільшої міжнародної виставки балтійського регіону „Balttour 2025”. Результатом співпраці стали декілька репортажів про Закарпаття на найпопулярнішому туристичному порталі Латвії Delfi.lv. та публікації про його подорож Закарпаттям в соціальних мережах Instagram та Facebook;

у липні - тур до НПП „Синевир”, під час якого з фахівцями ДСНС України у Закарпатській області проведено виїзний практичний захід щодо безпеки туристів на гірських територіях;

у липні - промотур для представників відомих туристичних медіа Франції. Серед гостей – керівник агенства Meta com, головний редактор туристичного журналу „Ice Cream Magazine” Паскаль Фальконе та експертка зі сталого туризму, викладачка університету Пуатьє і авторка рубрики журналу, присвяченої солідарному туризму як інструменту відновлення Розеліна Шарпантьє. Мета візиту – промоція Закарпаття для туристів Франції та країн Бенілюксу;

у вересні - інформаційно-пізнавальний тур на території НПП „Ужанський” для представників облдержадміністрацій та органів місцевого самоврядування з регіонів України, медіа та практичний навчальний захід щодо безпеки туристів з фахівцями ДСНС України у Закарпатській області;

у грудні - інформаційно-пізнавальний тур „Маловідомі та маловідвідувані місця Хустщини” для представників туристичних компаній, гідів-екскурсоводів, медіа, та фахівців Управління туризму та курортів.

З метою збільшення кількості платників туристичного збору в області та врегулювання діяльності суб’єктів господарювання, які надають послуги з тимчасового проживання створена відповідна робоча група. Упродовж звітного періоду за участі представників даної робочої групи проведено 9 нарад, 8 з яких виїзні в райони та громади області для проведення інформаційно-роз’яснювальної роботи щодо сплати туристичного збору.

Під час виїзних нарад заслуховуються проблемні питання та пропозиції щодо сплати туристичного збору фізичними особами – власниками індивідуальних закладів розміщення. Зазначені пропозиції враховані під час підготовки пропозицій щодо вирішення проблемних питань, які подано Офісу Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України .

За результатами інформаційно-роз’яснювальної роботи до місцевих бюджетів Закарпатської області упродовж 2025 року сплачено 31 млн. 886 тис. грн туристичного збору, що на 37,6% більше аналогічного періоду 2024 року. Проте розмір мінімальної заробітної плати станом на 01.01.2025 року становив 8000 грн, що на 12,7 % більше 2024 року (7100 грн.). Враховуючи, що приріст мінімальної заробітної плати становить 12,7 %, а приріст надходжень до місцевих бюджетів Закарпатської області від сплати туристичного збору за 2025 року становить 37,6 %, то можна відзначити реальне збільшення надходжень від сплати туристичного збору (24,9 %).

Туристичний збір, сплачений фізичними особами-підприємцями становить 18 589,1 тис. грн, а збір, сплачений юридичними

особами – 13 296,9 тис. грн..

Найбільші суми туристичного збору надійшли до бюджетів територіальних громад:

- Поляни – 6 177, тис. грн (19% від загальної цифри в регіоні)
- Ужгорода – 5 082,1 тис. грн (16%)
- Баранинців – 2 723,0 тис. грн (9%)
- Косоні – 2 344,4 тис. грн (7%)
- Мукачева – 1 937,7 тис. грн (6%)

З метою обміну досвідом питання адміністрування туристичного збору також розглядалося під час поїздок до Італії, Кошице та Пардубіце.

Мультимедійна команда Tour de Ukraine у співпраці з Управлінням туризму та курортів Закарпатської ОДА-ОВА відзняла новий тревел-фільм про зимове Закарпаття. Локаціями зйомок стали високогірне Дике озеро в Національному природному парку „Синевир”, музей „Старе село” у Колочаві, бункер Арпада у Грабівниці, Невицький замок та вулкан Обавський камінь. Глядачі також побачили, як роблять гуні у селі Річка і готують традиційну паприку у Великій Доброні. Окрема увага приділялась відновленню сил українців та реабілітації наших захисників, яким сприяють закарпатські санаторії – „Теплиця” і „Боржава”.

Створено аудіогід „Маловідомі туристичні місця Хустщини”.

З метою популяризації туристичного продукту Закарпаття видано туристичні довідники „Санаторно - лікувальні заклади Закарпаття” (англійською мовою), туристичні карти Закарпаття (українською та англійською мовами), інформаційні буклети „Зимове Закарпаття”, „Квітуче Закарпаття”, „Безпека туриста”, „Основні правила зимового походу”, „Правила поведінки на гірськолижних курортах”, сувенірну та презентаційну продукцію, блокноти, пакети, ручки, брелки, магніти з туристичним логотипом Закарпаття тощо.

Закарпаття презентовано на 5 міжнародних туристично-виставкових заходах:

2 лютого на виставкому майданчику в Лондоні (Великобританія) представили туристичний, інвестиційний та рекреаційний потенціал найзахіднішого регіону України, який наразі активно розвиває медичний туризм. Гості стенду оглянули крафтову продукцію, яку виготовляють закарпатські підприємці за народні умільці;

з 7 до 9 лютого у столиці Латвії тривала найбільша міжнародна виставка балтійського регіону „Balttour 2025”. У заході взяли участь туроператори та агентства, а також представники закладів розміщення, транспорту та іноземних туристичних представництв. Національний стенд України у Ризі презентували представники Закарпатської ОДА-ОВА;

з 4 по 6 березня, у столиці Німеччини тривала одна з найбільших світових міжнародних виставок „ITB Berlin 2025”, в якій взяли участь туроператори та агентства, а також представники закладів розміщення, транспорту та іноземних туристичних представництв. „ITB Berlin 2025” збирала рекордні 5800 представників із понад 170 країн, залучивши понад 100 000 відвідувачів. Впродовж трьох днів наша делегація презентувала Закарпаття на міжнародній арені в Берліні, знайомлячи всіх охочих з багатим

туристичним та рекреаційним потенціалом;

8-9 жовтня участь у Львівському міжнародному форумі індустрії, туризму і гостинності та у спеціалізованій виставці „ТурЕКСПО”;

29-30 серпня у Пардубіце (Чехія) на Фестивалі вина.

Популяризація туристичної галузі регіону здійснюється систематично та вчасно за допомогою медіаресурсів:

сайту „Вітаємо на Закарпатті” – <http://zaktour.gov.ua>.

Фейсбук сторінки управління – <https://www.facebook.com/tourism.oda>

Фейсбук сторінки ”Туристичний бренд Закарпаття” – <https://www.facebook.com/tourizmZakarpattia>

Інстаграм сторінки <https://www.instagram.com/tourizmzakarpattia/>

YouTube-каналу <https://www.youtube.com/@tourismzakarpattia>

Тік-Ток „Туристичний бренд Закарпаття”.

Медіа ресурси управління – сайт „Вітаємо на Закарпатті”, соцмережі Facebook, Instagram, Youtube, Tik-tok протягом 2025 року отримали загалом близько 8 млн. переглядів.

Інформація з питань туризму постійно висвітлювалась через засоби масової інформації. На всеукраїнських та закарпатських онлайн-ресурсах вийшло понад 400 публікацій (Укрінформ, Мукачево.нет, 0312, Карпатський об’єктив, Закарпаття онлайн, РМГ, Варош тощо), а також найпопулярнішому туристичному порталі Латвії Delfi.lv.

Вийшли 4 програми-інтерв’ю з начальницею Управління туризму та курортів Закарпатської облдержадміністрації Маріанною Готрою (телеканали „М-студіо”, „Інфо Плюс”), та інформаційні сюжети – в новинах „Суспільного”, „21 Каналу” та „Першого кабельного”.

За ініціативи Міністерства розвитку громад та територій України та ДАРТу в області визначено перші п’ять місць пам’яті **Єдиного маршруту місць пам’яті:**

1. Експозиція „За Україну, за її волю” (2014 – 2025) у Закарпатському обласному краєзнавчому музеї ім. Т. Легоцького (Ужгородський замок, м. Ужгород);

2. Меморіальний комплекс „Пагорб Слави” на міському цвинтарі „Кальварія” (м. Ужгород);

3. Музей Війни у замку Паланок (м. Мукачево);

4. „Алея Слави” на честь полеглих у російсько-українській війні воїнів Воловецької селищної територіальної громади;

5. Пам’ятник Героям Революції Гідності Меморіалу слави та пам’яті „Україна нескорена” (площа Пам’яті у м. Тячів).